

Constataările Promo-LEX privind activitățile desfășurate de CEC și CICDE, dar și finanțarea partidelor politice pe parcursul anului 2018

Asociația Promo-LEX a prezentat astăzi, 6 iunie 2019, rapoartele anuale privind ["Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2018"](#) și ["Implementarea Planurilor Strategice ale Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral. Retrospectiva anului 2018"](#). La eveniment au participat reprezentanți ai partidelor politice, instituțiilor de stat, societății civile, etc.

Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova, 2018

Analizând evoluția legislației privind partidele politice, cât și cea electorală din 2018, Promo-LEX constată că au fost aduse două îmbunătățiri importante cadrului legal care vizează donațiile în numerar și susținerea financiară a femeilor politiciene. Cu toate acestea, în opinia Asociației, sistemul de finanțare politică din Republica Moldova rămâne încă vulnerabil.

Deși, asociația constată un progres la capitolul raportării partidelor privind gestiunea lor financiară în 2018 – o conformare de 96% față de norma legală, totuși înregistrăm acces limitat privind plenitudinea informațiilor financiare, inclusiv din cauza imperfecțiunii modelului de raport financiar propus de către CEC.

Rapoartele de audit intern ale partidelor care au avut venituri de peste 1 mln. lei relevă concluzii și recomandări formale și lipsite de fond, în mare parte. Mai mult ca atât,

multe din aceste rapoarte denotă o neclaritate în ceea ce privește **tipul de audit intern** solicitat partidelor politice de către autoritatea mandatată. Asociația regretă că instituțiile vizate nu au formulat termeni de referință din momentul adoptării legii, pentru ca aceștia să fie utilizați de către partidele politice vizate.

Cornelia Călin, analistă a finanțelor partidelor politice, a menționat: „În rezultatul monitorizării, am constatat neraportarea cheltuielilor din partea a 13 partide politice în quantum total de **17 591 922 lei**, categoria de cheltuieli pentru evenimente publice fiind cea mai netransparentă. Potrivit constatărilor, la acest capitol a fost estimat un quantum de cel puțin **9 935 568 lei** ca fiind neraportați.”

Raportul reiterează dar și conține recomandări noi adresate legislativului, autorităților electorale, partidelor politice, precum și altor părți interesate. Printre cele mai importante recomandări se numără:

Amendarea LP 294/2017 prin excluderea prevederii care interzice finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice de către cetățenii Republicii Moldova aflați temporar în străinătate;

Exceptarea deplasărilor în străinătate de la interdicția finanțării sau prestării serviciilor cu titlu gratuit ori susținerii materiale sub orice formă, direct și/sau indirect, a partidelor politice de către alte state și organizații internaționale, în condițiile în care reprezentanții partidelor politice sunt invitați să participe la întruniri desfășurate peste hotarele țării, cheltuielile legate de deplasare fiind suportate de organizatori.

Uniformizarea formatului Rapoartelor privind gestiunea finanțelor partidelor cu cel al Rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale.

Clarificarea cerințelor de audit intern prin reglementarea acestora în Regulamentul CEC privind finanțarea partidelor politice sau prin elaborarea unei instrucțiuni care să ghideze partidele politice în vederea efectuării unui audit intern.

În cel de-al doilea raport **"Implementarea Planurilor Strategice ale Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral"**, Promo-LEX a evaluat activitățile desfășurate de CEC și CICDE pe parcursul anului 2018 prin prisma prevederilor Planurilor strategice (PS) și anuale ale acestora.

În opinia Promo-LEX formulată în baza analizei documentelor relevante, în cazul CEC, din cele 31 de acțiuni planificate, în anul 2018 instituția a reușit să execute integral 68% din totalul acțiunilor, iar parțial executate au fost 26% din acțiuni, 6% din acțiuni –au rămas neexecutate.

Potrivit analistei Promo-LEX, Mariana Focșa, cele mai bune rezultate au fost atinse de CEC în privința perfecționării cadrului legal și a celui conex, scop în care autoritatea a prezentat Parlamentului un șir de propuneri de amendare a Codului electoral, precum și îmbunătățirea continuă a managementului electoral și consolidarea capacităților

instituționale, unde CEC a reușit să obțină modificarea cadrului legal privind sistemul de recompense pentru funcționarii electorali.

De cealaltă parte, rezultate mai puțin bune au fost înregistrate la dezvoltarea și implementarea modulelor SIAS "Alegeri", unde autoritatea electorală nu a reușit să pună în aplicare modulul destinat monitorizării și controlului rapoartelor financiare ale partidelor politice, precum și transparentizarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale în vederea aplicării mecanismelor electronice de monitorizare a finanțelor partidelor politice.

În cazul CICDE, evaluatorii consideră că pe parcursul anului 2018, instituția a executat integral 47% din activități, iar parțial – au fost executate 40%. În cazul a 13% din activități – acestea nu au fost executate.

Cele mai bune rezultate au fost atinse de instituție în privința realizării acțiunilor legate de prestarea serviciilor de instruire, diverse și inovative, în domeniul democrației participative organizate la nivel național și internațional, iar de cealaltă parte – CICDE nu a înregistrat succese în privința menținerii și extinderii unei echipe de formatori calificați, așa cum și-a planificat.

În urma evaluării activităților desfășurate de CEC și CICDE pe parcursul anului 2018, Promo-LEX vine cu o serie de recomandări dintre care pot fi evidențiate următoarele:

Comisiei Electorale Centrale

- Utilizarea în procesul de control al finanțării partidelor politice inclusiv a rapoartelor de monitorizare elaborate de societatea civilă.
- Reglementarea procesului de utilizare a modulelor SIAS "Alegeri" în scrutinele electorale.
- Implementarea instrumentelor de comunicare, colaborare și informare a diasporei privind procesul electoral.

- Reglementarea procesului de certificare obligatorie a funcționarilor electorali.

Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral

- În colaborare cu CEC, reglementarea procesului de certificare obligatorie a funcționarilor electorali.
- Identificarea și implementarea mecanismelor de motivare și retenție a formatorilor.

Rapoartele anuale privind "Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2018" și "Implementarea Planurilor Strategice ale Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral. Retrospectiva anului 2018" sunt realizate în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

Raport | Implementarea Planurilor Strategice ale Comisiei Electorale Centrale și ale Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral. Retrospectiva anului 2018

Raport | Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova. Retrospectiva anului 2018

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md